

Witte tornado raast door Crooswijk Wijkbedrijf

Crooswijk heeft nu zijn witte tornado. Een Wijkschoonmaakbedrijf dat gewapend met emmers sop, sponzen en bezems door de portieken van woningen van de Patrimoniums Woningstichting vliegt. Om niet alleen het vuil weg te nemen, maar ook klachten over bijvoorbeeld geluidshinder, vandalisme en graffiti.

Dinsdag 1 oktober ging het van start, na een voorbereidingsperiode van twee jaar.

Bij de oprichting van het bedrijf waren het Wijkorgaan Crooswijk, Patrimoniums Woningstichting, het Wijkoverleg Beheer Crooswijk en de Wijkontwikkelingsmaatschappij betrokken. Het wijkorgaan lijkt hier de vreemde eend in de bijt. Het wijkorgaan heeft altijd op de bres gestaan voor lage woonlasten. Terwijl nu de bewoners van de portieken waar het schoonmaakbedrijf komt hogere servicekosten moeten gaan betalen.

"Het was de keuze tussen terug naar de verkotting of een goed beheer van wat met veel geld is gebouwd en opgeknapt", stelt vrijwilliger Toon Wolfs. "Het wijkorgaan ging er inderdaad altijd van uit dat de woonlasten laag moesten blijven en dat mensen daarvoor onder andere zelf afspraken moesten maken over het schoonhouden van de portieken. Dat gebeurde echter niet overal waardoor de wijk weer dreigde te verloederen. Daardoor zou vijftien jaar stadsvernieuwing voor niets zijn geweest. Dat wilden we niet laten gebeuren."

Fout

Het idee voor het oprichten van een Wijkschoonmaakbedrijf ontstond tijdens gesprek-

ken met de Patrimoniums Woningstichting over het beheer. Toon zat daar namens het Wijkorgaan bij. "Uit die gesprekken, nu twee jaar geleden, bleek dat er in sommige portieken strubbelingen waren over het schoonmaken. Eigenlijk realiseerden we ons toen pas dat ons uitgangspunt fout was geweest, dat bewoners niet overal zelf het schoonmaken van portieken organiseerden. Er moest dus iets gebeuren.

Omdat we een brede aanpak van beheer voorstonden, dus gecombineerd met het scheppen van werkgelegenheid, is er op een gegeven moment geroepen: laten we dat koppelen aan het schoonmaken."

Dat was makkelijk gezegd, maar moeilijk uit te voeren, aldus beheercoördinator Myrza Axwijk. "Het idee lag er, maar meer niet. Wij waren absoluut niet bekend met het opzetten van een bedrijf, wisten ook niet wat daar allemaal bij komt kijken. Desondanks hebben we het idee vastgepakt en zijn we eerst maar eens de markt gaan verkennen. Nadat we met allerlei mensen hadden gepraat, vonden we een onderzoeker die voor ons een haalbaarheidsonderzoek wilde doen. Daarvoor was geld beschikbaar gesteld uit het potje voor sociale vernieuwing. Met dat onderzoek wilden we niet alleen de harde cijfers op een rijtje zien te krijgen, maar ook de sociale aspecten van het bedrijf: konden we een werkloze naast een inkomen tevens scholing en perspectief bieden?"

Van start

Het antwoord op die vraag was 'ja'. Het aanbod van werk en scholing in de schoonmaakbranche bleek groter te zijn dan werd aangenomen. Toon: "Onze conclusie na het

Toon Wolfs en wethouder Linthorst

De kosten voor de huurder van het schoonhouden van het portiek zijn, afhankelijk van de situatie, f 12,- à f 14,- per maand.

Door Patrimonium werd een enquête gehouden onder huurders waarin werd aangekondigd dat een schoonmaakbedrijf wordt ingeschakeld als het niet lukt om onderling tot afspraken te komen. In nieuwe huurcontracten worden de schoonmaakkosten standaard opgenomen.

verschijnen van dat rapport was: we kunnen van start gaan. Van het PWS begrepen we dat er op termijn steeds meer werk zou zijn, bij nieuwbouw- en renovatieprojecten. Alle nu opgeleverde projecten worden straks door ons aangepakt. En daarnaast weten we uit een enquête in welke portieken klachten zijn over het schoonmaken. Ook daar gaan we aan de slag. Waar al naar tevredenheid afspraken met een schoonmaakbedrijf of tussen bewoners zijn gemaakt, blijven we weg."

Geld voor het bedrijf was er toen echter nog niet. "Daarvoor kwamen we terecht bij de Wijkontwikkelingsmaatschappij. Zij heeft niet alleen geldelijke maar ook organisatorische steun gegeven. We werden gewezen op het feit dat het Wijkschoonmaakbedrijf beter in een stichtingsvorm gegoten kon worden, in verband met het verkrijgen van subsidies. Op den duur moet het echter wel zelfstandig gaan draaien."

Myrza: "Er is ons regelmatig gevraagd waarom we niet naar bestaand bedrijf zijn toegetreden. Die kunnen echter niet bieden wat wij nu juist wel willen bieden: mogelijkheden voor scholing, betrokkenheid van wijkbewoners, aanspreekbaar zijn door een kantoor te openen in de wijk zelf. Om dat te realiseren en voor begeleiding en toetsing is de stichting nodig.

In een later stadium kan dan inderdaad de bedrijfsleidster, Marianne Huizer, het overnemen. Maar dat bekijken we pas over

een jaar, anderhalf jaar, als we een idee hebben van hoe het allemaal reilt en zeilt." Toon en Myrza hebben hoge verwachtingen van het Wijkschoonmaakbedrijf. Myrza: "Uit het haalbaarheidsonderzoek bleek dat er voor duizend woningen vier mensen full-time in dienst kunnen worden genomen, rekening houdend met het feit dat ze werkervaring moeten opdoen en scholing moeten kunnen volgen. Dat aantal halen we in april. We starten nu met vijfhonderd woningen. De bedrijfsleidster en twee medewerkers beginnen daar met de schoonmaakactiviteiten. Twee andere medewerkers treden binnenkort in dienst. Daarnaast staan er mensen op een wachtlijst, voor als het aantal schoon te maken woningen na april nog verder wordt uitgebreid." In eerste instantie was het de bedoeling om alleen werklozen uit de wijk aan te nemen. Toon: "Al pratende kwamen we tot de conclusie dat dit voor- en nadelen kan hebben. Hoe kijkt iemand er tegen aan als iemand uit de buurt komt schoonmaken? Dat weet je niet, vandaar we hebben besloten om zowel mensen uit de wijk als van buiten aan te nemen. Zowel mensen met ervaring als enthousiastelingen die het vak in de praktijk willen leren. Voor buitenstaanders heeft het allemaal lang geduurd, voordat het schoonmaakbedrijf van start kon gaan, maar wij moesten dan ook vanuit het niets beginnen. Met onze ervaring is het voor andere wijken makkelijker om het project over te nemen."

Wijkontwikkelingsmaatschappij

De Wijkontwikkelingsmaatschappij (WOM) is een stedelijke organisatie die adviseert bij de opzet van sociaal-economische projecten. Dat kan van alles zijn: het aanpakken van een winkelstraat, het neerzetten van een markthal, het organiseren van een pand voor startende bedrijfjes. De WOM helpt bij het opzetten van projecten en geeft financiële steun in de vorm van startsubsidies. Het wijkschoonmaakbedrijf is het eerste project dat met haar hulp van de grond komt. Voorwaarde voor die hulp was dat het project ook door andere wijken die dat willen overgenomen moet kunnen worden. Mies van Marrewijk is tijdelijk door de WOM in dienst genomen om dit te realiseren. Voorlopig is er belangstelling in Spangen, het Oude Westen, Hoogvliet en de Kop van Zuid om een Wijkschoonmaakbedrijf in een soortgelijke vorm als in Crooswijk op te zetten.

Praten beter dan pillen

Gezondheid

In de wijk Bospolder-Tussendijken is eind 1986 het project 'Migranten en Gezondheid' gestart. Het project is een initiatief van de bewonersorganisatie in samenwerking met migrantenwerkers en werkers in de gezondheidszorg en de maatschappelijke dienstverlening in de wijk. Uiteraard is het ook een middel om met migranten in de wijk in contact te komen. Het richt zich op de verbetering van de gezondheidssituatie van de wijkbewoners van buitenlandse komaf (40% van de totale wijkbevolking). In het project wordt samengewerkt met zelforganisaties van migranten in de wijk, werkers van buurthuizen en het onderwijs. De nieuwste activiteit in het kader van dit project is het migrantengezondheidsspreekuur.

Uit een onderzoek ten behoeve van een migrantenplan voor de wijk bleek dat veel migranten problemen hebben met hun gezondheid en de gezondheidszorg maar ook dat

werkers in die gezondheidszorg problemen ervaren met hun hulpverlening. Als problemen werden gesigneerd: veelvuldig medicijngebruik, veel psycho-somatische klachten, niet alleen naar de arts durven, het niet juist opvolgen van adviezen en moeite om de gezondheidszorg (op tijd) in te schakelen.

Gülsüm Albayrak, de Turkse voorlichtster van het project hierover: "Uiteraard speelt de taalbarrière een rol maar ook de verschillen in de gezondheidszorg in Turkije en Nederland. In Turkije kun je rechtstreeks naar een specialist, hier word je doorverwezen door een huisarts. De artsen zijn daar ook wat meer all-round."

Peter Rokers, project-coördinator: "In Turkije wordt meer met breedspurummedicijnen gewerkt, d.w.z. één middel voor een heleboel verschillende kwalen. Hier leidt de hoeveelheid verschillende middelen tot het verkeerd gebruik van medicijnen. Daarnaast worden hulpverleners nog steeds niet opgeleid voor het werken met migranten. Ze zijn slecht op de hoogte van opvattingen van migranten over ziekte, leven en dood en geloof."